

Den 9. oktober 2006 afgav jeg en opfølgingsrapport om min inspektion den 24. august 2005 af Århus Universitetshospital, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Hospital i Århus. I rapporten tilkendegav jeg at jeg afventede svar for så vidt angik punkterne 5.7., 6.1. og 6.2.

Jeg har herefter modtaget en udtalelse af 2. februar 2007 fra Region Midtjylland.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 5.7. Besøg, visitation og adgang til telefonering

Jeg noterede mig at ledelsen havde besluttet at afvente Folketingets behandling af (det da foreliggende) forslag til lov om revision af psykiatriloven inden der blev taget stilling til udformningen af generelle retningslinjer. Jeg tilkendegav samtidig at jeg afventede underretning om de generelle retningslinjer som hospitalet ville fastsætte.

Regionen har oplyst at Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (der ifølge centerets egen hjemmeside bl.a. omfatter Børne- og Ungdomspsykiatrisk Regionscenter, Risskov, som hospitalet således nu hedder) er i færd med at udarbejde den lovpligtige skriftlige husorden. Regionen har videre oplyst at jeg vil blive underrettet om de retningslinjer der fastsættes.

Jeg har noteret mig det oplyste, men bemærker at min henstilling i den endelige rapport om udfærdigelse af generelle retningslinjer sigtede til retningslinjer om de indgreb og begrænsninger der kan ske i patienternes personlige frihed under indlæggelsen, og ikke til udarbejdelsen af husordener (som jeg fik oplyst forelå for afdelingens enkelte afsnit). Som nævnt i rapporten er sådanne ind-

greb og begrænsninger – i modsætning til husordener der regulerer det almindelige daglige liv på de enkelte afsnit og gælder generelt for alle afsnittets patienter – efter omstændighederne byrdefulde indgreb i den enkelte patients udfoldelsesmuligheder. Som eksempel kan nævnes begrænsninger i en patients adgang til at telefonere. I det omfang sådanne regler ikke er fastsat ved eller i henhold til lov, som det nu i et vist omfang er sket ved den nye psykiatrilov, jf. § 19 a og bekendtgørelse nr. 1494 af 14. december 2006, er retsgrundlaget for sådanne begrænsninger den såkaldte anstaltsanordning.

Jeg går ud fra at centeret er opmærksomt herpå og således i forbindelse med udarbejdelsen (revisionen) af de nævnte husordener vil overveje udfærdigelsen af lokale retningslinjer vedrørende indgreb og begrænsninger. Jeg afventer herefter orientering om de regler/retningslinjer der fastsættes.

Ad punkt 6.1.   Tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse

Da hospitalet ikke havde besvaret mit spørgsmål i den endelige rapport om hvorvidt der i den elektroniske blanket findes et felt til angivelse af datoen for overlægens stillingtagen til ophøret af frihedsberøvelsen, og da hospitalet heller ikke havde besvaret min anmodning om at oplyse nærmere om sin praksis i forbindelse med indhentelse af overlægens stillingtagen til ophøret af frihedsberøvelsen, bad jeg på ny om svar herpå.

Regionen har oplyst at der i den elektroniske blanket findes et felt til angivelse af dato for overlægens stillingtagen til ophør af frihedsberøvelse.

For så vidt angår praksis i forbindelse med indhentelse af overlægens stillingtagen til ophøret af frihedsberøvelsen, har regionen oplyst at ophævelse af frihedsberøvelse som regel sker i samråd med overlægen. Hvis en frihedsberøvelse ophæves i overlægens fravær, vil ophævelsen blive drøftet med en overlæge ved førstkommende lejlighed, hvorefter overlægen påtegner tvangsprotokollen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.2.   Tvangsbehandling

Jeg henstillede i den endelige rapport til hospitalet at overveje at give retningslinjer for udfyldelsen af tvangsprotokollen således at det sikres at udfyldelsen sker på en sådan måde at det – også for udenforstående – tydeliggøres hvilken ordinationsform der skal forsøges først. Jeg bad om underretning om resultatet af disse overvejelser.

I hospitalets tidligere udtalelse oplyste hospitalet at det siden psykiatrilovens ikrafttrædelse i 1989 har været en indarbejdet standardprocedure altid at anvende et mindste-middels-princip. Hospitalet oplyste endvidere at der i praksis således altid først tilbydes en tablet.

Hospitalet oplyste endvidere at hospitalet ville tydeliggøre sproget i tvangsprotokollen med henblik på imødekommelse af min henstilling.

Jeg noterede mig at hospitalet ville tydeliggøre sproget i tvangsprotokollen. Idet min henstilling omfattede udfærdigelse af retningslinjer vedrørende denne udfyldelse der sikrer at det fremgår tydeligt af (sproget i) protokollen hvilken ordinationsform der skal anvendes først, bad jeg hospitalet om at oplyse om det oplyste skulle forstås sådan at der ville blive udfærdiget sådanne retningslinjer.

Regionen har i den anledning anført følgende:

”Uagtet svaret i Århus Amts tilbagemelding til Ombudsmanden af 15. maj 2006 kan Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center oplyse, at der for nuværende ikke er planer om at udfærdige yderligere specifikke retningslinjer omkring tvangsmedicinering. Dette skal også ses på baggrund af psykiatriloven, hvor det fremgår, at mindste middel princippet altid skal anvendes.”

Selv om anvendelsen af mindste-middels-princippet fremgår af psykiatriloven og er almindeligt kendt blandt lægerne, er det fortsat min opfattelse at det – også af hensyn til udenforstående – udtrykkeligt bør fremgå af tvangsprotokollen hvilken ordinationsform der skal benyttes først. For at sikre at det fremgår i alle tilfælde, bør der derfor efter min opfattelse udfærdiges retningslinjer (ikke om anvendelsen af mindste-middels-princippet, men) om at det udtrykkeligt skal fremgå af tvangsprotokollen hvilken ordinationsform der skal forsøges benyttet først.

Jeg fastholder derfor min henstilling i den endelige rapport om at det overvejes at give retningslinjer for udfyldelsen af tvangsprotokollen således at det sikres at udfyldelsen sker på en sådan måde at det – også for udenforstående – tydeliggøres hvilken ordinationsform der skal forsøges først. Jeg beder om underretning om hvad der sker i anledning af min henstilling.

Opfølgning

Jeg afventer underretning for så vidt angår pkt. 5.7. og 6.2.

Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Børne- og Ungdomspsykiatrisk Regionscenter, Risskov, Region Midtjylland, Folketingets Retsudvalg, Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 og centerets patienter og pårørende.

Lenart Frandsen

Inspektionschef